

© Ritchie Vermeire, 2020

Inhoud

Proloog.....	4
DEEL I – Kindertijd	10
1. <i>Een rampjaar .....</i>	<i>10</i>
2. <i>Lowie.....</i>	<i>16</i>
3. <i>Mannen.....</i>	<i>26</i>
4. <i>Kantelpunt .....</i>	<i>31</i>
DEEL II – Jongvolwassen	38
1. <i>Op de dool.....</i>	<i>38</i>
2. <i>Het idee doodzijn .....</i>	<i>47</i>
DEEL III – Volwassen.....	51
1. <i>Liever leven .....</i>	<i>51</i>
2. <i>Ziek.....</i>	<i>59</i>
3. <i>Diagnose .....</i>	<i>61</i>
4. <i>Transplantatie.....</i>	<i>66</i>
5. <i>Andere zorgen.....</i>	<i>72</i>
DEEL IV – Alles komt terug	79
1. <i>Rechtszaak .....</i>	<i>79</i>
2. <i>Lowie.....</i>	<i>83</i>

3.	<i>Mensen kwijt</i>	86
4.	<i>Moe</i>	93
5.	<i>Zelfmoordgedachten</i>	96
DEEL V – Vooruitkijken		101
1.	<i>Therapie</i>	101
2.	<i>Een passie voor film</i>	106
3.	<i>Afsluiten</i>	113
4.	<i>Positivo</i>	117
5.	<i>Kinderen</i>	120
DEEL VI – Het nu		124
1.	<i>Corona</i>	124
2.	<i>Werk</i>	125
3.	<i>Opname</i>	132
4.	<i>Rechtbank</i>	136
Nawoord		150
Ayke Gubbels		153
Joos Willebrords.....		156
Erika Ver Berne		158
Christine Bakker en Jean-Louis Coppers		166

Proloog

December 2016. Ik lig nog in bed als mijn vrouw beneden roept: 'Ritchie, politie!' Het is zes uur 's morgens en ik ben meteen ongerust. Kan alleen slecht nieuws zijn. Mijn vader heeft recent een paar epilepsieaanvallen gehad, hij zal nu toch niet... Mijn vader en ik, dat klikt. Twee handen op één buik. Altijd zo geweest. Als hij kleine Ritchie kwam ophalen, stond ik op de uitkijk aan het raam. Soms was hij te laat en kon ik wel huilen. In mijn kinderhoofd was het duidelijk: als papa er is, is het in orde, het is pas als ik niet bij hem ben, dat de ellende begint.

Ik loop naar beneden en begroet de agenten. Het zijn geen simpele wijkagenten, dat zie ik meteen. Misschien zijn het de oranje interventiearmbanden die mij opvallen.

'Meneer Vermeire, u heeft illegaal films verspreid.'

Ik ben in de war: 'Euh, ja, dat kan.'

'U lijkt zenuwachtig.'

Ik tril inderdaad. 'Dat lijkt me normaal als u plots aan mijn deur staat en beschuldigingen uit.'

‘U wordt gearresteerd. Ik moet u op uw rechten wijzen.’

‘Laat maar, u hoeft ze niet voor te lezen, ik ken ze wel.’

Ze gaan naar boven en doorzoeken mijn bureau. Mijn computer en zeven harde schijven nemen ze mee. Ik had al weken een voorgevoel dat die computer weg moest. Waarom heb ik mijn gevoel niet gevolgd?

Waarom ik de harde schijven verstop, vragen ze. Omdat ik als filmmaker niet wil riskeren dat een dief ze al te makkelijk kan meepakken. Er staat te veel materiaal op om ze te laten rondslingeren. Oké. De agenten zijn correct maar kordaat. Ze merken dat ik eerlijk ben en drijven de huiszoeking niet tot het uiterste, maar tegelijkertijd hebben ze blijkbaar genoeg bewijzen om me te arresteren.

De volgende uren voelen als een flauwe politiefilm. Ik word naar de auto geleid, zonder handboeien, gelukkig. Op het bureau worden vingerafdrukken en foto’s genomen. Frontaal en in profiel. Zoals bij echte gangsters. Ik word ondervraagd en antwoord zo goed mogelijk. Totdat het me te veel wordt. Ik

registreer nauwelijks nog wat de ondervragers zeggen. Ik ben eenenveertig. Ik word beschuldigd van schending van het auteursrecht en het verspreiden van torrents. Hoewel ik veel respect heb voor intellectueel eigendom en intussen al lang niet meer illegaal download, kan ik niet geloven dat ik daarvoor gearresteerd word, dat uitgerekend ik word vervolgd voor een misdrijf waar velen schuldig aan zijn. Ik kan niet bevatten wat mij overkomt. Na alles wat ik in mijn leven al heb moeten incasseren, kan dit er niet meer bij. Er knapt iets. Mijn wil, mijn hoop, ik weet niet wat. Daar en dan beslis ik dat het niet meer hoeft. Leven. Het is goed geweest.

De agenten overleggen met de procureur, en ik mag worden vrijgelaten in afwachting van volgende stappen. Ik ga naar huis, schrijf een afscheidsbrief aan mijn vrouw en twee zoontjes, stuur een sms naar mijn beste vriend en schakel mijn gsm uit. Het volgende dat ik me herinner is de Kalmthoutse Heide. Ik loop almaar rechtdoor en kijk omhoog naar de bomen, vastberaden om er een eind aan te maken. Een uur lang loop ik rond, en geen mens kom ik tegen. Tranen rollen over mijn wangen. De

mist in mijn hoofd, het gevoel van uitzichtloosheid, wordt een paar keer doorbroken door flitsen. Ik denk aan mijn vrouw, mijn kinderen. Ik denk aan een boek dat ik ooit las. Er vindt een gevecht plaats binnen in mij.

Ik ben ervan overtuigd dat zelfmoord vaak in een opwelling gebeurt. Omdat je in een spiraal naar beneden terechtkomt waar je niet meer uit raakt. Iets of iemand kan je terugtrekken naar de realiteit. Bij mij waren dat die flitsen. Ze zorgen voor een spoor van twijfel, en dat is vaak genoeg om de spiraal te doorbreken. Als je er eenmaal uit bent, kun je je nog heel depressief voelen, maar niet meer zo diep dat je zelfmoord wilt plegen. Mijn vastberadenheid om een einde te maken aan mijn leven wankelt een paar keer. In plaats van helemaal in het moment te worden gezogen, zijn er kleine gedachten die mij een breder plaatje tonen. Een plaatje met niet alleen maar ellende, maar ook dingen om voor te leven.

Met veel moeite zet ik mijn gsm weer aan. Er lopen berichten en gemiste oproepen binnen. Het momentum is gebroken. De extreme donkerte die ik al eerder had ervaren en waar ik sindsdien ook nog

af en toe in ben beland, is tijdelijk afgeweerd. De agent die daarstraks nog aanbelde, staat een tijdje later op de heide. Hij probeert me te ondersteunen en gerust te stellen. Omdat ik meewerk en de feiten tamelijk onschuldig lijken, hoef ik me niet te veel zorgen te maken, het zal wel meevallen, zegt hij.

Meer dan drie jaar later kan ik zeggen dat het niet meeviel. Zes uur 's morgens werd een moment waar ik bang voor was. De eerste maanden na de gebeurtenissen stond ik op om vijf uur, om die vervloekte zes niet te hoeven zien op de klok, ook al moest ik pas vier uur later op het werk zijn. Tot lang daarna werd ik elke dag om zes uur wakker, het trauma van de arrestatie werkte door in mijn onderbewuste terwijl ik sliep. Ik werd wakker met angstzweet en kon mezelf niet bedwingen om naar het raam te lopen en te checken of er politie aan de deur stond. Ik at niet meer, dronk alleen nog water en viel in korte tijd 25 kilogram af. Mijn psychiater, anders zo zuinig met voorschriften, verplichtte me om medicatie te nemen tegen angstaanvallen.

De arrestatie leidde wel degelijk tot een officiële vervolging. Zoveel jaren na de feiten moet ik voor

de rechter komen voor een paar stomme illegale downloads. De vervolging en de uiteindelijke rechtszaak hebben dingen in beweging gezet waarvan ik dacht dat ze al lang vergeten of verwerkt waren. Ze hebben me mentaal weer aan het wankelen gebracht op een manier waarvan ik dacht dat ze achter me lagen. Ben ik ondanks alles blij dat ik die sombere decemberdag uit het bos ben weggegaan en terug naar huis ben gekomen? Zonder twijfel.

DEEL I – Kindertijd

1. Een rampjaar

Januari 1986. Ik was elf en ik kon nog niet vermoeden dat mijn leven op het punt stond om radicaal te veranderen. Tot dan toe was ik gelukkig in een warm nest. Ik was de oudste van twee. Van vier moet ik eigenlijk zeggen. Mijn zus was drie jaar jonger en twee jaar eerder – in 1984 – had ik er nog een pleegbroer en een pleegzus bij gekregen. Elf, acht, vijf en twee waren we. Op een rijtje zagen we eruit als de Daltons. We woonden in een bescheiden gezinswoning in Rupelmonde. We hadden zelfs een buitenverblijfje in De Klinge, tegen de Nederlandse grens. Een eenvoudige chalet met een caravan en een klein zwembad waarin ik uren heb doorgebracht.

Er werd veel gelachen, geplaagd, verstoppertje gespeeld. De gewone dingen. Een simpel kinderleven in de jaren 80, een tijd waarin

kinderlevens nog simpel konden zijn. Op de cover van dit boek sta ik als zesjarige, schijnbaar zorgeloos en een beetje guitig. Tussen mijn vijf en zes jaar ben ik voor de eerste keer misbruikt. Ergens zie je dit in mijn gezicht, vind ik, daarom heb ik deze foto gekozen. Dus écht zorgeloos was ik ook niet meer en naarmate ik ouder werd, raakte ik dat gevoel meer en meer kwijt.

Mijn pa schreef stripverhalen. In 1984 verscheen het eerste album van 'De Avonturen van Ritchie en Linsey', met mij en mijn zus in de hoofdrol. Daar was ik ongelooflijk trots op en ik nam albums mee naar school om te verkopen. Ook de pleegkinderen hoorden helemaal bij ons gezin. De kleinste was bij ons sinds ze twee maanden oud was, de oudste sinds zijn drie jaar. Zoals dat gaat onder broers en zussen, durfde ik weleens streken uithalen. Mijn pleegbroertje en ik sliepen in een stapelbed, hij bovenaan. Soms nam ik een lange naald en prikte die door de matras. Later kreeg ik een naaldenfobie en in 2008 moest ik beenmergpuncties ondergaan. Toen dacht ik terug aan mijn pleegbroer: boontje komt om zijn loontje. Die rekening stond nog open, mijn verdiende loon. We haalden kattenkwaad uit

en ravotten, maar verder waren we alle vier brave kinderen. Ik voelde me goed, zowel thuis als op school.

Begin 1986 kwam daar abrupt een einde aan. Op een zekere dag vertelden mijn ouders dat ze hadden besloten om te scheiden. Sinds een tijdje waren er regelmatig ruzies en woordenwisselingen, toch had ik het niet zien aankomen. Die avond liep mijn vader met een fiets door de woonkamer naar buiten, kop in kas en in tranen. Wij, op een rij, huilden ontroostbaar. Tien minuten later kwam er een andere man binnen door de voordeur. En dat was dat. Tien minuten waren er nodig om een kalm kinderleven naar de verdommenis te helpen.

Mijn vader was nachtwaker op een scheepswerf in Temse. De nieuwe man, Guy, bleek een bankovervaller die pas op vrije voeten was. Guy viel mijn pa in die periode zelfs een keer aan op straat. Ik heb nog foto's genomen van zijn blauwe oog. Dit vat zowat samen hoe mijn leven van tamelijk normaal naar totaal ontwricht ging. Voorheen was ons gezinsleven iets vanzelfsprekends, ik hoefde me

er geen zorgen over te maken of ongelukkig te zijn. Na die avond werd het voor jaren een constante bron van angst, spanning en bezorgdheid.

De pleegkinderen, die ik beschouwde als broer en zus, gingen weg. Ik heb hen nooit meer teruggezien. Guy was ontvlambaar en de ruzies met mijn ma liepen hoog op. Mijn instinctieve reactie was om te rebelleren. Ik bedreigde Guy, zei dat ik vergif in zijn eten zou doen. Hij reageerde kwaad. Liep weg, kwam dronken thuis en duwde mijn hoofd tegen de muur. Maar eerlijk is eerlijk: tegen mijn moeder kon hij agressief zijn, tegen mijn zus en mij was hij best vriendelijk. Hij excuseerde zich en heeft nooit meer zoiets gedaan. Maar zowel bij Guy als bij de volgende vriend van mijn moeder was het hetzelfde verhaal: er kwam geweld in huis.

Op school veranderde ik van een tamelijk braaf kind in een druktemaker. Ik nam de ruzies tussen mijn moeder en stiefvader op met een cassetterecorder. In de klas speelde ik ze af. De stem van mijn ma die tierde door het hele lokaal. Ambiance. Ik kroop onder de banken, verstopte me voor leerkrachten.

Ik haalde het bloed van onder hun nagels en stelde me onmogelijk op. Op korte tijd was brave Ritchie veranderd in een ongehoorzame druktemaker. Godzijdank was er juf Irene. Mijn wereld stond op zijn kop, en op de een of andere manier riep ik om hulp, dat snapte zij. In plaats van verdriet te uiten, werd ik luidruchtig en boos. Ze kwam naar me toe. 'Ritchie, wat doe je? Wat is dat?' Ik kon haar vertellen over de situatie thuis, bij haar kon ik mijn hart luchten. Mijn gedragsproblemen werden niet beantwoord met straf en onbegrip, dankzij juf Irene kwam mijn noodkreet aan. Meer zelfs: ze probeerde mijn opgekropte emoties te kanaliseren. Ze speelde poppenkast met mij en de belangrijkste personen in mijn leven werden poppen. Samen bedachten we verhalen over Guy, mijn moeder en mijn zus. Zo kon ik uiting geven aan hoe ik me voelde. Achteraf bekeken een grappig toeval dat ik filmmaker ben geworden en films maak over zaken die ik heb meegemaakt. In zekere zin doe ik nog altijd hetzelfde als met de poppenkast van juf Irene: ik probeer wat ik heb meegemaakt te vertalen in verhalen waar anderen iets aan hebben en zich in kunnen herkennen. Ik ben haar ontzettend

dankbaar, maar dat heb ik haar nooit kunnen zeggen.

Het hielp niet dat ik een cognitieve achterstand had in die tijd. Op mijn vier of vijf jaar was ik op de sofa aan het spelen met mijn papa. Plots, ik weet niet hoe, viel ik met mijn hoofd tegen de houten leuning. Ik was meteen bewusteloos. Als verpleegkundige zag mijn moeder dat het niet goed was. Mijn hersenen kregen onvoldoende zuurstof. Ze hield me ondersteboven en heeft er zo wellicht voor gezorgd dat ik geen permanente achterstand of zelfs een handicap heb opgelopen. Sindsdien moest ik elk jaar een EEG laten nemen. Zo'n onderzoek met elektroden op je hoofd. Een geluk bij een ongeluk: mijn hersenen waren nog jong en konden zich herstellen. Vanaf het begin dachten de dokters dat de schade op mijn twaalf of dertien jaar helemaal zou zijn geheeld. Zo is het ook gebleken. Tegen de tijd dat ik de lagere school verliet, was medisch gezien weer alles in orde. Tot dan had ik in het BLO, het bijzonder lager onderwijs, gezeten. Medisch mocht alles dan wel hersteld zijn, ik had ondertussen wel een leerachterstand opgelopen.

Pas op mijn zestiende kon ik weer naar het reguliere onderwijs en was alle achterstand ingehaald. Vandaag voel ik niets meer van de hersenschade. Behalve... ik onthoud verschrikkelijk slecht namen. Zelfs niet van collega's waar ik al jaren mee samenwerk. Zou die val veertig jaar geleden daar iets mee te maken hebben?

2. Lowie

1986 werd nog erger. Mijn moeder werkte als verpleegster en had vaak nachtdiensten. Zonder mijn vader in huis moesten mijn zus en ik regelmatig elders slapen. Bij Anna, een vriendin van mijn moeder. Anna werd trouwens ook mijn meter toen ik op mijn twaalfde werd gedoopt.

Mijn ma bracht ons 's avonds dus naar haar toe, voor ze zelf aan haar shift begon. Anna en haar gezin hadden het financieel moeilijk. Soms was er geen geld voor wc-papier en moest je je kont afvegen met een oude krant. Dat waren dingen die opvielen als kind en die ik nooit ben vergeten. Thuis hadden we ook het vaak financiële problemen,

maar zo erg was het nooit. Ondanks die moeilijkheden zorgde Anna goed voor ons. Het was een schat van een vrouw. Ze luisterde altijd en probeerde goede raad te geven als we ergens mee zaten. Ze had aandacht en liefde voor haar kinderen, ondanks de miserie die ze zelf heeft gehad.

Dat kon van de vriend van Anna niet worden gezegd. In gezelschap was Lowie lief en attent. Hij zorgde voor ons en gaf ons cadeautjes. In de poppenkast van juf Irene speelde hij de *good guy*. Maar Lowie had ook een andere kant die pas bovenkwam als niemand keek. Hij hield van jongetjes. De meisjes hadden één kamer en de jongens een andere. Hij kwam vaak binnen als ik alleen was. Zodra de slaapkamerdeur dicht was, kwam er een andere man naar boven. Hij raakte me aan. Ik moest over zijn penis wrijven. Ik herinner me een moment dat ik op de grond lag, op mijn buik, en hij zijn lid in mijn kont stak. 'Het doet pijn,' zei ik en hij stopte.

Lowie heeft mij vier jaar misbruikt. Bijna elke keer dat ik bij Anna moest blijven slapen. En soms